

NHỮNG KHÓ KHĂN TRONG NGHIÊN CỨU KHOA HỌC CỦA SINH VIÊN HUTECH

Hà Hoàng Anh Tuấn (*)
Đặng Thị Thúy Nga

I. MỞ ĐẦU

Xã hội ngày càng phát triển, các hình thức đào tạo ở các trường đại học, cao đẳng không ngừng cải tiến và phát triển qua đó sinh viên có thể tiếp cận với các kiến thức lý luận, kiến thức thực tiễn thông qua nhiều các khác nhau rất phong phú và đa dạng. Trong đó thực hiện nghiên cứu khoa học là một phương pháp rất được quan tâm và khuyến khích bởi những lợi ích nó mang lại. Trước tiên, đối với cá nhân sinh viên, nghiên cứu khoa học là một sự cọ xát và làm quen với cách thức làm việc thực sự nghiêm túc. Đây là cơ hội để sinh viên có thể học tập, rèn luyện, nâng cao khả năng tư duy và khả năng trình bày một vấn đề khoa học. Việc nghiên cứu khoa học trong thời gian học tập của sinh viên là một bước chuẩn bị cho việc thực hiện các luận văn, luận án chuyên sâu sau này. Đối với xã hội, các công trình nghiên cứu khoa học của sinh viên mang lại những ý tưởng, những ứng dụng cho nhiều lĩnh vực trong cuộc sống. Ngoài ra việc nghiên cứu khoa học trong sinh viên còn có tác dụng thúc đẩy phong trào học tập, nâng cao tính tự giác, khơi dậy niềm đam mê học hỏi, nghiên cứu của sinh viên – những tri thức trẻ, nguồn nhân lực chất lượng cao của giai đoạn phát triển và hội nhập kinh tế quốc tế hiện nay.

Thế nhưng ở Hutech của chúng ta: Những hoạt động này đã thật sự thu hút, lan tỏa sâu rộng hay chỉ dừng lại ở một bộ phận sinh viên nhất định? Có phải sinh viên nào cũng hào hứng với hoạt động nghiên cứu khoa học hay không? Thì hẳn ai trong chúng ta cũng biết được câu trả lời đáng buồn ấy. Để có thể góp phần giúp cho phong trào Nghiên cứu khoa học được đón nhận nhiều hơn nữa ở trường, chúng tôi xin đề cập đến những khó khăn thường gặp phải của sinh viên Hutech khi thực hiện nghiên cứu khoa học.

II. NHỮNG KHÓ KHĂN TRONG NGHIÊN CỨU KHOA HỌC MÀ SINH VIÊN THƯỜNG GẶP

1. Khó khăn trong việc lựa chọn đề tài

Lựa chọn đề tài là khâu cực kỳ quan trọng và đóng vai trò then chốt trong việc thực hiện công trình khoa học. Bởi vì việc lựa chọn đúng đề tài nghiên cứu cũng giống như cầm được tấm bản đồ với đích đến chính xác trong tay, nó sẽ giúp sinh viên có thể xác định

* Sinh viên lớp 15DTL02, chuyên ngành Tâm lý học, Khoa KHXH-NV

đúng lĩnh vực mà mình quan tâm và xác định được phạm vi, đối tượng và mục đích của việc nghiên cứu. Tuy nhiên, để có thể lựa chọn được một đề tài hay, ý nghĩa mang tính khả thi, đồng thời, có thể thực hiện trong khả năng của sinh viên không hề là một chuyện dễ dàng. Sinh viên cần phải ý tưởng và hứng thú với một chủ đề nào đó, đề tài cũng cần phải đảm bảo những yếu tố về cái mới mẻ, khả năng tìm kiếm tài liệu, khả năng thực hiện, tính ứng dụng và ý nghĩa của đề tài... Song song đó, sinh viên cũng cần phải có một cái nhìn tổng quát về vấn đề nghiên cứu, phải có bước chuẩn bị và tìm kiếm thông tin về đề tài. Trong khi đó, trước khi thực hiện nghiên cứu đề tài, phần lớn sinh viên chỉ có những cái nhìn tổng quát, thậm chí rất đơn sơ về đề tài mà mình sẽ nghiên cứu. Bên cạnh đó, ngân hàng đề tài gợi ý chưa thực sự phát huy được vai trò của mình. Các đề tài gợi ý mang tính chất tham khảo là chính. Với nhiều lĩnh vực nghiên cứu, mỗi lĩnh vực lại có nhiều nhóm ngành riêng, trong khi ngân hàng đề tài thì chỉ chung chung không phân định rõ ràng. Ví dụ: kinh tế vi mô, kinh tế vĩ mô, khoa học, xã hội, ngôn ngữ, triết học,... Do đó, khi lựa chọn đề tài, sinh viên chỉ lựa chọn theo cảm tính, theo sở thích...

2. Tìm kiếm tài liệu

Sau khi đã lựa chọn được một đề tài để nghiên cứu, khó khăn tiếp theo mà sinh viên gặp phải chính là việc tìm kiếm tài liệu. Đây có lẽ là điều mà hầu hết tất cả các bạn sinh viên thực hiện đề tài nghiên cứu khoa học đều gặp phải. Đối với những đề tài không quá mới, thì nguồn tài liệu có phần dồi dào hơn. Và vấn đề sinh viên gặp phải lại nằm ở việc quản lý và sử dụng như thế nào mới hiệu quả. Thông thường sinh viên sẽ tìm kiếm quá nhiều tài liệu, thậm chí, có những tài liệu không cần thiết và không liên quan đến đề tài nghiên cứu. Trong khi đó, các tài liệu nghiên cứu liên quan và thực sự cần thiết với đề tài lại không tìm được. Sinh viên thường thụ động trong việc tìm kiếm tài liệu chủ yếu tìm kiếm từ sách vở, giáo trình, internet, thư viện,... Việc tìm kiếm những tài liệu quan trọng và mang tính thực tế thì rất khó khăn, đôi khi tốn kém. Đôi khi, sinh viên còn mắc phải sự mâu thuẫn trong quan điểm của cùng một vấn đề ở nhiều tài liệu khác nhau. Việc tìm kiếm và sử dụng các tài liệu có nguồn gốc nước ngoài vẫn còn hạn chế.

3. Khó khăn về ngoại ngữ

Như chúng ta đã biết, ngoại ngữ - đặc biệt là tiếng Anh đóng một vai trò hết sức quan trọng trong cuộc sống của chúng ta. Vậy nguyên nhân nào khiến Anh ngữ trở nên quan trọng như thế? Có lẽ một trong những nguyên nhân chính là sức mạnh kinh tế và khoa học của Hoa-kỳ ở thế kỷ 20. Hồi thế kỷ 19 chúng ta thường nghe các nhà khoa học nổi tiếng trên thế giới là người Pháp hay người Đức, nhưng đến thế kỷ 20, nhất là sau thế chiến thứ hai, cán cân nghiêng hẳn về Hoa kỳ. Có những năm mà hầu hết những người được giải Nobel về mọi ngành đều là người Mỹ! Nói về số những người được giải Nobel

thì có lẽ Hoa-kỳ đứng đầu trên thế giới! Điều đó cho chúng ta thấy những nghiên cứu về khoa học, kinh tế, thương mại, văn học...đều ngả về lục địa Bắc Mỹ!

Và điều quan trọng nhất mà chúng ta phải đề cập đó là những tài liệu, những bài nghiên cứu khoa học đó thì đều được viết bằng tiếng anh. Những nhà khoa học ấy đã tiếp thu một nền văn minh tiên bộ, tiếp bước những thành tựu đã có, bỏ ra biết bao nhiêu năm tháng với sự nỗ lực, cố gắng để làm nên những công cuộc nghiên cứu khoa học vô giá. Vậy thì sẽ thật sự hối tiếc khi chúng ta để ngôn ngữ làm cản trở con đường tiếp nhận tri thức mới ấy.Có lẽ đây chính là khó khăn mà ta thường gặp phải ở đa phần sinh viên Hutech khi ngoại ngữ của chúng ta còn khá nhiều hạn chế.Mà cụ thể ở đây là trong việc tiếp nhận, tìm kiếm, sử dụng và tham khảo tài liệu có nguồn gốc nước ngoài để làm cơ sở, nguồn tham khảo trong bài nghiên cứu khoa học.

4. Tìm kiếm và xử lý số liệu

Đối với những đề tài trong lĩnh vực kinh tế, kỹ thuật, các số liệu đóng vai trò hết sức quan trọng. Nhưng việc tìm kiếm và xử lý các số liệu lại là một chướng ngại vật mà sinh viên cần vượt qua. Các số liệu đối với từng ngành, từng lĩnh vực cụ thể không phải là dễ tìm kiếm mà sinh viên cần phải đến với những Ban ngành, Hiệp hội, Cơ quan,... nhất định để thu thập. Nhưng thực tế, các đơn vị này chưa thực sự hỗ trợ sinh viên trong quá trình nghiên cứu. Khi đã có số liệu, việc xử lý những số liệu đó cũng gặp phải những khó khăn. Sự khác biệt về số liệu của những nguồn khác nhau, hay sự thiếu hụt số liệu của một năm hay một giai đoạn nào đó, một mặt hàng trong một ngành hàng,... sẽ khiến cho việc xử lý các số liệu này không được toàn diện và hiệu quả. Thêm nữa, đối với những đề tài cần phải khảo sát thực tế, đặc biệt là các đề tài chuyên sâu về một lĩnh vực xác định hay liên quan đến doanh nghiệp thì thực sự sinh viên rất khó tiếp cận vì mối quan hệ với doanh nghiệp và kinh phí bị giới hạn. Thêm vào đó, doanh nghiệp chưa tin tưởng vào kết quả mà các công trình nghiên cứu khoa học của sinh viên nên chưa có hành động hỗ trợ cần thiết.

Khi đã thu thập được số liệu, việc xử lý bằng các phần mềm chuyên dụng để có thể tận dụng tối đa kết quả của các số liệu thu thập được lại là một khó khăn mà sinh viên mắc phải. Sinh viên đôi khi không có đủ những kiến thức và kỹ năng trong việc tổng hợp, xử lý số liệu và phân tích kết quả của việc xử lý đó. Do đó những ý nghĩa của số liệu mang đến lại không được khai thác chính xác và hiệu quả.

5. Tinh thần và trách nhiệm làm việc

Hoạt động nghiên cứu khoa học trong sinh viên là hoạt động mang tính tự nguyện, sinh viên cảm thấy yêu thích, đam mê thì thực hiện. Tuy nhiên, trong quá trình nghiên cứu, sẽ gặp phải những khó khăn và trở ngại.

Có thể nói rằng tinh thần và trách nhiệm làm việc của sinh viên chúng ta chưa cao. Mỗi sinh viên nên ý thức được những lợi ích từ việc nghiên cứu khoa học mang lại cho mỗi cá nhân, đó không chỉ là thành tích, điểm số mà còn là những kinh nghiệm, những trải nghiệm, những tìm tòi, những bài học mà không phải lúc nào ta cũng có thể học được ở phương pháp truyền thống. Do đó, cần đòi hỏi ở mỗi sinh viên sự say mê, chủ động, quyết tâm, kiên trì và trách nhiệm.

Đồng thời, nghiên cứu khoa học không phải là một việc làm đơn giản và dễ dàng, vì thế nên sinh viên chúng ta thường làm theo nhóm. Và để quá trình hoạt động nhóm có hiệu quả hay không đòi hỏi mỗi thành viên phải có kỹ năng làm việc nhóm. Rất nhiều bài nghiên cứu khoa học gặp phải thất bại bởi vì những mâu thuẫn nội bộ trong khi làm việc nhóm như công việc không được phân công một cách cụ thể, công bằng, sự thiếu ý thức trách nhiệm trong công việc của một số thành viên, không thống nhất được ý kiến với nhau... Thực tế đã có rất nhiều nhóm bỏ cuộc ngay từ khó khăn đầu tiên hoặc giữa chừng vì nhiều lý do trên. Tuy chỉ là phong trào nhưng các thành viên trong nhóm cần phải ý thức một cách đúng đắn và nghiêm túc về việc thực hiện đề tài. Mỗi thành viên cần phải tuân theo các kế hoạch, nguyên tắc làm việc của nhóm. Cần sắp xếp công việc cá nhân để đầu tư cho việc nghiên cứu.

6. Kinh phí

Kinh phí của việc thực hiện công trình nghiên cứu khoa học trong sinh viên là một vấn đề cần phải quan tâm đúng mức. Đối với cá nhân của nhóm, mặc dù vẫn có sự hỗ trợ kinh phí thực hiện đề tài từ phía nhà trường nhưng nhìn chung chỉ mang tính chất động viên và được nhận sau khi công trình đã hoàn thành. Việc thực hiện đề tài hiện nay, kinh phí chủ yếu là do sinh viên tự bỏ ra. Chưa có sự hỗ trợ đúng mức từ nhà trường và việc hỗ trợ của doanh nghiệp thì gần như bị bỏ ngõ. Các đề tài nghiên cứu đa phần chỉ dừng lại ở kinh phí vài triệu đồng, cao lắm lên đến khoảng chục triệu. Do đó, chất lượng của đề tài cũng bị giới hạn và thực sự chưa tận dụng, khai thác được hết hiệu quả làm việc của sinh viên và ý nghĩa của đề tài nghiên cứu. Thiết nghĩ, cần phải có một sự hỗ trợ đúng mức cho sinh viên để sinh viên thực hiện công trình, các doanh nghiệp nên phối hợp với nhà trường hỗ trợ sinh viên nghiên cứu khoa học, đặt hàng những đề tài khoa học cho sinh viên thực hiện.

7. Trình bày

Ban đầu, có thể mọi người nghĩ rằng trình bày không phải là vấn đề lớn, có thể thực hiện được sau khi đã hoàn thành phần nội dung. Nhưng bên cạnh nội dung khoa học, việc trình bày khoa học là một điều quyết định trực tiếp đến tính thuyết phục của đề tài. Khi thực hiện một đề tài trên năm chục trang (không kể phần phụ lục) với những thuật ngữ chuyên ngành với những số liệu, bảng biểu, sơ đồ, hình vẽ,... thì việc trình bày theo đúng quy định và quy cách có lẽ không phải là đơn giản và tốn một thời gian nhất định. Đơn cử, việc thống nhất trong hệ thống viết tắt, viết hoa, hay việc thống nhất cách viết các thuật ngữ, cụm từ,... là việc cần phải xác định và quan tâm đúng mức và đôi khi khiến chúng ta nhầm lẫn và bối rối. Việc trình bày bì công trình, danh mục tài liệu tham khảo, các chữ viết tắt, các phụ lục, tóm tắt,... đều phải tuân theo quy chuẩn của văn bản hướng dẫn nên sinh viên đôi khi cũng vấp phải những khó khăn nhất định. Những lỗi kỹ thuật trong khi thực đề đề tài như lỗi font chữ, bẻ hình vẽ, biểu đồ,... cũng làm cho đề tài trở nên không được hoàn thiện. Bên cạnh đó, đối với sinh viên, do hạn chế và khả năng tin học nên đôi khi đây là việc không đơn giản.

III. TỔNG KẾT

Trên đây là những khó khăn mà chúng tôi đã rút ra trong quá trình thực hiện công trình nghiên cứu khoa học, tham khảo ý kiến của các bạn sinh viên. Chúng tôi muốn chia sẻ với các bạn để từ đó, các bạn có một cái nhìn chi tiết hơn về việc thực hiện một công trình nghiên cứu khoa học, chuẩn bị tâm lý để vượt qua những khó khăn. Mặc dù, có những khó khăn nhất định, nhưng chúng tôi muốn khẳng định rằng, việc nghiên cứu khoa học mang lại rất nhiều lợi ích cho các bạn sinh viên, đó không phải là những lợi ích mang tính vật chất mà chính là kiến thức, là kỹ năng, là khả năng tư duy, là những bài học quý giá mà chúng ta đáng để cố gắng, nỗ lực thực hiện để hoàn thiện chính mình.